

Spis treści

Wprowadzenie	11
------------------------	----

Rozdział I

Między wykluczeniem a integracją społeczną: badania wśród wychowanków placówek jako przykład analiz jakościowych zbiorowości zagrożonych ekskluzją społeczną, strauamatyzowanych i stygmatyzowanych	19
--	-----------

1.1. Tradycje badań biograficznych zbiorowości i jednostek zagrożonych wykluczeniem społecznym i stygmatyzowanych	20
1.2. Zbiorowość wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych jako przedmiot wcześniejszych badań (nie tylko socjologicznych)	28
1.3. Specyfika badań biograficznych w zbiorowości dorosłych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych. Metodyka badania, dylematy metodologiczne i etyczne	34
1.3.1. Realizacja projektu badawczego – założenia a rzeczywistość	35
1.3.2. Schemat analityczny	44
1.3.3. Wybrane dylematy metodologiczne i etyczne związane ze zrealizowanym projektem	46

Rozdział II

Placówka opiekuńczo-wychowawcza – ramy historyczno-organizacyjne. Dom dziecka jako instytucja totalna	53
2.1. Instytucjonalne formy opieki nad dziećmi opuszczonymi – rys historyczny	53
2.2. Ramy organizacyjno-prawne funkcjonowania domów dziecka i procedury umieszczania dzieci w placówkach do lat dziewięćdziesiątych XX wieku	58
2.3. Dom dziecka jako instytucja totalna	64
2.4. Ocena systemu placówek opiekuńczo-wychowawczych przed reformą w roku 1999	93

Rozdział III

Socjologiczne meandry tożsamości. Uwarunkowania procesów

tożsamościowych	97
3.1. Jeszcze raz o tożsamości – tradycje, klasyfikacje, definicje, spory, dylematy	97
3.2. Konstruowanie tożsamości	103
3.3. Transformacje tożsamości w cyklu życia	108
3.3.1. Praca biograficzna i praca nad tożsamością	114
3.4. Uwarunkowania procesów tożsamościowych	125
3.4.1. Tożsamość a znaczący inni	135
3.5. „Tożsamościowo-twórczy” potencjał marginalizacji i stygmatyzacji	141

Rozdział IV

Wykorzeni, niechciani, „zinstytucjonalizowani”. Podstawowe

uwarunkowania kształtowania się tożsamości wychowanków placówek	157
4.1. <i>Wykorzenie biograficzne</i> z dysfunkcyjnej rodziny pochodzenia	159
4.2. Rodzina pochodzenia – nadanie trwałego <i>emblemu niewydolności</i>	181
4.3. Okres instytucjonalizacji: Stygmatyzująca praca nad tożsamością wychowanków. Konstruktywni <i>wystarczająco dobrzy znaczący inni</i> i <i>kolektywny inny</i> jako przeciwwaga stygmatu	190
4.4. „Zinstytucjonalizowana tożsamość”? Definicje siebie i uogólniony obraz wychowanków placówek	213

Rozdział V

Tożsamość i biografia. Profile wychowanków. Praca biograficzna

i praca nad tożsamością dorosłych wychowanków placówek	229
5.1. Losy życiowe i obraz siebie dorosłych wychowanków – typologia profili ożsamości	231
5.1.1. Osadzeni w głównym nurcie	232
5.1.2. Na granicy <i>mainstream society</i> i „marginesu”	252
5.1.3. „Na marginesie”	262
5.2. Praca biograficzna i praca nad tożsamością jako czynnik warunkujący przebieg losów życiowych	270
5.2.1. Praca biograficzna nad zagrażającym <i>normalności</i> dziedzictwem rodziny pochodzenia i praca nad tożsamością dziecka dysfunkcyjnych rodziców	271
5.2.2. Praca nad stygmatem wychowanka placówki	275
5.2.3. Inne wymiary pracy biograficznej i pracy nad tożsamością	279
5.2.4. Brak pracy biograficznej i tożsamościowej oraz „negatywna praca nad tożsamością”	283

Zakończenie	287
Bibliografia	293
Aneks nr 1 Wykaz skrótów i zasady zapisu zastosowane w transkrypcjach wywiadów . . .	311
Aneks nr 2 Zestawienie podstawowych cech narratorów	312
Aneks nr 3 „Drzewka” genealogiczne wybranych narratorów	316
Aneks nr 4 Zestawienie typów dokumentów odnalezionych w „teczkach wychowanków”	323
Indeks pojęć	327
Summary: „We were raised by the State”: On the Adult Identity of Former Wards of Public Children’s Homes	331